

A lap szellemi részére vonatkozó minden közlemény a szerkesztőség nevére küldendő.

Kiadóhivatal:

Strausz Sándor könyvkereskedése. Ide küldendők az előfizetési díjak, nyitlerek és hirdetések.

Telefon szám 34.

magyar és horvát nyelven megjelenő társadalmi, ismeretterjesztő és szépirodalmi hetilap.

Megjelenik hetenkint egyszer: vasárnap.

Nyitlár példány 50 fillér.

Felelős szerkesztő:
ZRINYI KAROLY.

Főszerkesztő:
MARGITAI JÓZSEF.

Kiadó és lapkiadó:
STRAUSZ SANDOR.

A nemzeti seb.

Az a kérdés, melyet szóba hozunk, sajnos, mindig aktuális. Az országos statisztikai hivatal kimutatja hónapoként és évenként, hányan halnak el hazánkban tüdővészben? Meg szerencsés esztendő, mikor a halálnak aratása csak hetvenezer embert ragad el tőlünk, de olykor nyolcvanezerre szaporodik ez a borzalmas szám, és ami a legszomorúbb, a tüdővész az éltők virágjában lévő, kereső embereket pusztítja s így igen sok azoknak a száma, akik a tüdővész pusztítása következtében elveszítik kenyérkeresőjüket és ki vannak dobva az életnek.

Ismételjük: a tüdővészről írni mindig aktuális. Hiszen hányszor halljuk, hányszor látjuk egy-egy virágzó élet elsorvasását, hányszor látjuk azokat a lázas rózsákat az arkokon, azokat a csendes, felelmetes köhögéseket, melyek íjesztő jelző, hogy a halál jegyeseivel állunk szemben.

Kétszeresen aktuális azonban most a kérdés, mikor a József Királyi Herceg Szanatórium Egyesület a közeledei halottak napján megújítja azt a kérését, hogy »Csak egy virágzállat« kössenek kevesebbet a szeretettjeink szánt koszorúba, és ha ezt a meghatározást mindenki megfogadja, az emberi szeretet kertjében nyíló ebből »az egy virágzállat« megépíthetik a tüdőbetegnek második népszanatóriumát, ahol évenként vagy ötszáz beteget gyógyíthatnak s ezekből hány apát, hány anyát, kikert gyermeke odahaza imádkozik, menhét még meg az életnek, akik különben elpusztulnának, ha a társadalom irgalmas kezét feljűk nem nyújtja

és ebben az irgalmas kézben a halottak napi koszorúból legalább egy egy virágzállat nem lesz.

Soha megatöbb, soha poétikusabb alakban az egyesület az irgalmas részvétel cselekedeteire nem szólított. Mi az, ha egy virágos koszoruban egy virággal több, vagy kevesebb van? Azért a kegyelet koszorúja maradhat pompás, a sirtéri virágokkal ekes és a porladozó halottak emléke magasztos. De ha, aki koszorút vesz halottak napján, ezt a szent vámot lefizeti az emberszerelű oltárára: az egy virágzállat nemzeti népmenetsi tökévé dagad és képesekké tesz bennünket arra, hogy a betegeket gyógyító házakba vonjuk, ha szegények, családjukat segítjük, ezzel a fertőzés veszedelmét korlátozzuk, széleskörű intézkedéseket tehetünk a lakás és táplálkozás javítása terén.

Épp olyan fontos a profilaxis. Meggátolni a veszély terjedését, lehetetlenné tenni a levegőben szálló baciustok fertőzését, felvilágosítani kicsit és nagyot, hogy a tüdőbetegséget elkerülni lehet, fellépésekor gyógyíthatása bizonyos, csak nem szabad elhanyagolni és a szörnyen terjedő baciustok pusztítását lehetetlenül tűrni.

Nemzeti sebünk gyógyítása tisztán anyagi kérdés. Ha egy gazdag ember családjában lép fel a tüdőbetegség és idején észre veszi, az a különben halálos kör egész bizonyosan gyógyítható, mert meg van adva az anyagi erő, hogy a beteg pihenjen, gyógyintézetbe mehessen, kellőleg táplálkozhassék. A szegényre borzalom ez a betegség, a ki köhécselve és tüdejében mindinkább pusztulva cipelei az élet keresztjét és meghal, mert a

társadalmi környezet meg nem látta, mert gyógyintézetbe nem mehetett, mert kenyeret kellett keresnie akkor is, amikor — embertársai veszedelmére — a halál csiráiért járt kelt és a mi őt megöli, annak gömböit szétszórja jártában-keltében önkénytelenül, veszedelmére lévén nemcsak környezetének, hanem mindenkinek, akivel levegőt sziv.

A társadalomnak okos önvédelme tehát, ha a halottaknapra szent adót a tüdővészesek gyógyítására lefizeti.

Adjon Isten a vállalkozásnak sikert arra a szent célra, melyért indul. Csak egy virágzállat!

Sisyfus munkája.

Drávafüreden ünnep volt a múlt héten. Az oktatás hajlékát szentelték fel a Hymnus akkordjai s a muraközi nép magyarosításának dicsőítése mellett. Egy derék muraközi község nemes törekvésének köszönhető, hogy saját anyagi erejéből ő is egy házat ad a kultúrának, módot nyújt arra, hogy a muraközi horvátjűk gyermekek egyrészt tudást szerezzenek, másrészt ezzel kapcsolatban a magyarosítás szép és nagy munkája haladjon előre.

Sajnos, nem így van mindenütt. A magyar állam által átvett és kezelt egyik, szintén dravanti iskolát szűk bérházban, Drávafüreden — nincs annyi hely, hová a tanulók elhelyezhetők lennének. A tanköteles gyermekek harmadrésze — 181-ből 62 — az idek hely hiányában nem jár iskolába; szétszéled, analfabéta marad. A múlt tanévben még csak ötödésze volt ezeknek a száma,

Fővárosi levél.

(Szinbázak és orfeumok.)

Hidig szél fű végig Budapest utcáin és esendesen szitál az eső. Borongós hangulat ... Sok-sok siető ember igyekszik fedél alá jutni, míg a sarokkon százával várják a villanyost, szidván a kormányt, (mely mindennek oka) és a főváros közlekedési viszonyait. Villanyos mindazonáltal nem jön és ha jön, meg van telve, a polgártárs tehát egy felőrá várakozás után elindul — gyalog. Esőernyők, felhajtott felöltő gallérok és puhára ázott kalapok merednek az ég felé és senki sem vet ügyet a merészen emelt szoknyák alól kikandikáló áttört harisnyákra.

Szóval ősz van, tipikus budapesti ősz ... Megkezdődött a szezon. A szinbázak már átétek az első premierekkel járó bukásokon, tehát már komoly a műsor. A törzsszektől tájékan nagy sikereket jósolnak a megkezdődött évadnak és a lapok csakugy ontják a sok szenzációt.

De nézzünk be sorrendben Thália templomaiba. Az opera még nem hozott újdonságot, hanem néhány jónévi vendéggel igyekezett kielégíteni Budapest zenekedvelő publikumát. Burian, a nagy szeszélyes, után most Matzenauer asszony debütált szép sikerrel és a közönség megfogya bár, de törve nem, foglalja el helyét esténként a szertő-ságteljes, de üres nézőtérén. A rosszmájúak mérlegtübből is készül a dalszinbáz — Környei 100-ik rekedtsége miatt lemondott előadása alkalmával. Az új zeneigazgató Balling Mihály 4 hónapja szin-

badsággal kezd sok reményekre jogosító működését. Szóval igyekszik beleilleszkedni az operaház viszonyaiába.

A Nemzeti szinbázak már 3 bemutatója volt és különösen Zangvill »Marjorie néni« című vígjátéka ért el szép sikert. A címszerepet Dezsóné Ligeti Juliska játszotta a tőle megszokott művészetével. A művésznőt tudvalegőleg nemrégiben egy nagy kellemetlenség érte, kis lányát nem vete föl nevelőintézetbe a »Notre dam de Sion« apácák budapesti kolostora, az anyja színésznő volta miatt. És ez Budapestben történt az Urnak 1911-ik esztendőjében! A Nemzeti ezidei újdonságai közé tartozik még a »Suzette« és »Édes a bűn«. Az előbbiben Cs. Alségi Irma, a másodikban Somlai Artur aratott szép sikert. Lázasan készül a szinbáz Márkus »Attila« című hun legendájára, melynek premierje pénteken lesz Márkus Emiliával és Berregivel a főszerepekben.

A Vígshinbáz legfontosabb eseménye Góthék bűnbánó visszatérése volt, akik a Tolvaj főszerepeit játszották. Az újdonságok közül a »Hölgyek öröme« és a »Tavaszi szerelem« nem sok vizet zavartak, míg a »Házasság« határozott visszatetsztést keltett. Hiába a vígshinbáz közönséget elrontotta a sok párisi bohózat, nekik nem kell házasság! A szinbáz legközelebbi újdonsága »Hit és hazs« lesz. Szép sikerrel mutatkozott be egy új tag, Stilla Gyula, aki eddig Miskolc hölgy-szíveit reszpettette, míg a kolozsvári publikum kedvence. Köröndi Kálmán, a jövő héten lép fel először, mint szerződött vígshinbázista.

A Királyshinbázban Martos és Rényi »Kis

Gróf«-ja megy az isteni Zsazsa jóvoltából. A következő premier szintén magyar operett lesz: a »Leányvásár«, melynek zenéjét a jónévi Vince szerelte, míg a főszerepben Petráss Sári fogjuk viszontlátni berlini nagy sikerei után.

A Magyar szinbázban a napokban Schnitzer »Az élet szava« című drámáját mutatták be, nem nagy sikerrel. A darab minden felvonásában haláleset fordul elő és így nem csoda, ha maga a darab is meghal. A szinbáz eddigi újdonságai közül a »Nagy diákok« tetszett a legjobban. Jók voltak benne Báthori Gizi, Törzs és Sebestyén. A szinbáz gárdája adta elő a Beketov cirkusban Sofokles Oedipus királyát, Reinhard féle rendezésben. A darab már lekerült a műsorról, őszinte bánátra 200 postásnak, akik benne statisztáltak és esténként 2 koronát kerestek. A darabban nagy sikere volt a címszereplő Kürti Józsefnek, kinek játékát Reinhard is nagyon dicsérte. (Sokak szerint azért, mert őrla is azt hitte, hogy — levélhordó.)

A Városligeti szinbázban az »Ártatlan Zsuzsi« (címszerepben Kürti Klárával) és egy opera parodia domnálja a műsort.

Az orfeumoknak is megvannak a slágereik. A Fővárosban a legdivatosabb Lopkovitz (érsd Zerkovitz) couple járja, a »Fecsék hova szállsz?« Ettől hangos az orfeum környéke, mert nemcsak Gyárfás énekel ezt, hanem ezt zengi fűdebe minden jegyződő, kocsis, rendőr és hordár és főleg a sok szép kicsi, jó kicsi orfeumi nő. Mik ehhez a dalhoz képest Mr. Scharp idomított dísnői és Keleti Juliska?

A Royal orfeumban is Zerkovitz az úr, itt

az ideu már csaknem két annyira szökött fel, jövőre megint több lesz. A hely bármilyen való megszerzése, újabb tanerő szervezés iránti intézkedés késik, jöjjelbe a helyi hatóság közvetlen kereste fel a Miniszter urat a lépések megtevéle végett.

A gyermekek tehát nem járhatnak iskolába. Még ez volna a kisebbik baj. Azonban egyik csatlakozott község lakói gyermekeiket, hogy az írás-olvasásban némi oktatást biztosítsanak számukra, a közeli novoselői (horvátországi) iskolába kezdik jártni.

Mit jelent ez? — A magyarosítás sifuzsi munkáját! Mert míg a községek a magyarosítás, a tudás köszikiáját önéreükből, nagy áldozatok árán iskolák felállításával hengergetik, addig az olyan helyeken, hol az iskola felállítása nem a község, nem a felekezeti hatóság feladata, hanem a magas államé — a helyiség szűk, hiányos volta, a szükséges tanerő hiánya folytán visszahull a keservesen felfelé hengergetett kő eredmény nélkül. Így a Muraköz magyarosítása végecél vagy soha, vagy igen soká' érhet el.

Igen! visszahull a kő, a magyarság teljesítésének köve, mely hivatva volna lökényt azt megakadályozni, hogy ilyen helyeken, hol helyiség nincs, a gyermekek ne legyenek kénytelenek olyan iskolába járni, hol az írás, olvasás elsajátítása címén csak a magyarság elleni gyűlöletet szívhatják magukba.

Nem elég — bár igen sokat ér — a szép, lelkes szavakkal való buzdítás: szeretni ezt a szép magyar hazát, lelkesíteni a muraközi népet, hogy horvát szomszédaink csábitó szavaira ne hallgassanak, hanem: tenni is kell!

Nem a reménység feladásáról van szó! Bizunk a magas állam áldozatkészségében, amely annyiszor megmutatta, hogy ott segít, ahol kell, ahol szükség van a baj orvoslására.

De bizunk a vármegye nemesei gondokdó Tanfelügyelőjében, ki mindentütt ott van, ahol különösen a magyarság érdekeit kell megvédeni. Magas színvonalú, fenkött szellemi képzettségével buzdít, lelkesít; töle telhető eréllyel Muraköz magyarosításának előrevitelében tevékeny részt vesz.

Nem elég a szép szó. Tettre fel!

Állítani minél több iskolát, nagyot, ha-

a »Kék róka« című operettjét adják. A muzikája igen fülbemésző és már igen sokan futylik, a rossz szájak szerint már a komponálás előtt is sokan ismerték.

Nagy Endre kabaréjában Petöfi megzenésített és dramatizált költeményeivel magyar klasszikus ciklust kezdtek. Szóval a derék konferanszié a »Taxi« című opera és »Pali« című drámák mellett még kulturmisztiót is teljesít.

A Fridmann orfeumban a lengyel zsidó színezek mellett kiváló sikere van Bolzvári Magdának, akit nemrégiben mentett föl az esküdtbőség, ahová egy a szeretője ellen irányított, revolvermerénylet miatt került.

A Folies Caprice és Steinhardt-mulató minden szenzáció nélkül akasztja ki esténként a »Mind-en jegy elkel« tábláskát, mert a publikum 2 kedvence: Rott és Steinhardt, még mindig a régi-ek.

Ennyit a műsorokról, melyek élénk dokumentumai annak a nyüzsgő életnek, amely a festett falak és arckok birodalmában uralkodik.

Budapest új színházakat is kap. A főváros leendő legnagyobb színháza, a Népepera, már a munkálatokban annyira előrehaladt, hogy december hó folyamán megnyílik. Az új Nemzeti színházra már kiirták a pályázatot és sokat beszélnek Beöthy László tervéről, aki a Király színház helyébe egy modern Operett színházat akar építtetni.

A közönség ezalatt este-estére elkapkodja a színházak és orfeumok jegyeit, az a része pedig, amely kiszorul, gyűlésezik és demonstrál a rettenetes drágaság miatt!

...sz B...

talmasat, hogy azok belogadhassák a Muraköz apró nemzedékét, mert csak úgy lehet eredményt várni, a mulasztókkal szemben szigorúan eljárni, ha nem kell szégyenkezve mondanunk a gyermeket felvezelő szülőknek: Sajnos nincs elég hely.

Cira Sándor.

A perlaki vízművek.

A perlaki vízművek megvalósítása komoly stádiumba lépett. A Szüts Béla terveit a Pesti Kereskedelmi Bank váltotta magához és a kivitelre a »Wiener Bankverein«-nel társult.

A perlaki vízműveken kívül a Friedau—varasdi csatorna is ki fog épülni. Az utóbbi 18 kméter hosszú és a nyert áramerő részben Stayer-részben Horvátországban fog kihasználni.

A magyar műcsatorna jóval nagyobb. Hossza 32 kilométer.

A Dráva vize Semovec horvátországi községnél vezetetik bele a csatornába. A műcsatorna legnagyobb részt a föld színe felett fut, 8—12 m. magas falak között, melyek 4 m. vastagok. A csatorna szélessége 60 m. Semovec községgel szemben van a hatalmas méretű vízduzzasztó, ahol a víz a csatornába benyomul.

Drávaollár községnél létesül az első víztároló, melynek vize 12 m. eséssel 8 turbinát hajt. Ezen turbinaszervezet körülbelül 30.000 lóerőnyi villamos áramot fejleszt. Innen a csatorna Perlak felé megy, ahol Ottok és Perlak között a második turbinaház lesz, ugyancsak 30.000 lóerőt fejlesztve. Innen a csatorna Szent Mária felé halad, ahol az előbbiekhöz hasonló harmadik turbinaház létesül. A csatorna aztán a Dráva folyása mellett tovább halad s Alsódombornál ömlik bele a Drávába.

A turbinaházak közül legelőször a drávaollári épül meg és az itt nyert erővel építik meg a csatorna többi részét.

A központ Perlak—Ottok között létesül. Minthogy a Drávában mindig sekély vízállás leend és így a komp átkelés megszűnik, Ottoknál hatalmas méretű vasbeton hid lesz, mely egyuttal vasuti hid céljaira is szolgál. A tutajozás a műcsatornában csuszlatás segítségével fog történni.

Az egész csatorna körülbelül 100.000 lóerőt fog szolgáltatni. A nyert erőt hihetőleg a déli vagy a fumei vasutvonali villamos erővel való üzemére fogják felhasználni. A megmaradó áramot részben az itt létesülő iparvállalatoknál használják fel, részben kalbuzeteléken Budapestre fogják elvezetni. Az építést 1 és fél 2 év alatt kezdik meg.

K Ü L Ö N F E L É K.

Somogyban.

Szülőmgyém földjét járom.

Hegytől völgyet újra látom.

A jegenyek hosszú fala

Most is olyan, mint valaha.

Apró erek, apró patak

Most is éppen úgy szaladnak.

Lankás vidék erdőrésszel.

Váltakozik szőlő s réttel.

Csak a népe nem a régi,

Ez is már új korát éli.

Lakatot hord szive táján.

Ami szíven, nincs a száján.

Van már kapu minden házon —

Nem járhat be a nyúlson.

Aktit erre hozott sorosa.

Zárva minden udvar, sorba.

Nem fogják már a vendéget —
Nem hozzák a tevéket —
Nem jár körül a »csutora«
Nem vág »karéjt« a »kuszatora«.

Idők szele, tana mérte,
Áttejődött Somogy népe.
Szíve lehült, nincs melege,
Garaton jár esze, szeme.

Fájva látom s odább állok.
Könyveimtel' alig látok. —
Rég időknék száz emléke
Lett perc alatt összetöpe.

Zombory Gyula.

— Az új főispán installációja. Miután Ötelsége a király dr. Balás Béla min. osztálytanácsost Zalavármegye főispánjává ki-nevezte, Árvay Lajos, a vármegye alispánja, a főispáni állás elfoglalása, s a főispáni eskü letétele céljából október 26-ikára rendkívüli közgyűlést hívott össze. A közgyűlés 10 óra-kor kezdődik. A javaslat előterjesztése cél-jából a megyei állandó választmány a köz-gyűlést megelőzőleg d. e. 9 órakor tart gyűlést.

— Személyi hir. Festelets Tasziú herceg f. hó 15-én Keszthelyről Csáktornyára ér-kezett, hogy Festelets Jenő gróft Zalauj-vártól meglátogassa. A magas vendég délután az 1 órai gyorsvonattal érkezett Csáktornyara s a délután 4 órai gyorsvonattal már visszatu-zatott Keszthelyre.

— Halalozás. Tsohohey Gergely szol-gabirósági irnok hosszas szenvedés után f. hó 11-én elhunyt Alsólendván 48 éves ko-rában. Tsohohey Gergely özvegyet és árvt hagyott hátra. Tizenharmadikán temettek el nagy részvét mellett.

— Az ünnepek apasztása. A pápa tud-vaelőleg az ünnepek számát fogyasztani akarta. Motto proprio enciklikájában azonban szabad kezét engedett az egyházfőknek az ünneppapok apasztása tekintetében. Ez ökből nem is igen történik változás az ünneppapok körül, mert a régi tradíciókkal nem igen tudnak szakítani sehol. Így nálunk sem. Vaszary Kólos esztergomi hercegprimás is amellelt foglalt állást, hogy az ünnepek a régiben maradjanak meg. S javaslatát a római pápa jóváhagyta. Az 1912-ik esztendőben ünnepeinkben tehát változás nem történik.

— Gyászhir. Mint őszinte részvéttel értesülünk, Tóth Lajos, m. kir. posta- és távirda főfelügyelő. életének 57-ik és boldog házasságának 24-ik évében rövid és kínos szenvedés s a halotti szentségek ájtatos telvétele után folyó hó 16-án Pécselt elhunyt. Tóth Lajost Csáktornyán mindenki ismerte. Mint postafőnök 15 esztendőt töltött itt a városban, mely idő alatt általános népszere-ségnek örövendett. Ezért vártalan halála általános részvétet kellett városszerte. A boldogult postafőfelügyelő feleségén, szül. Krebsz Márián s Lajos és Tivadar fiaim kívül kiterjedt rokonság siratja. Temetése mult szerdan volt, a központi temetőben helyezték el örök nyugalomra. Áldás lebegjen porai fölött!

— A gyermekszanatórium érdekében. A »Gyermekszanatórium Egyesület« arra tö-rekszik, hogy segítséget nyújtson ama szen-vedő, szegény iskolaköteles beteg kisdeteknek, kik most évről-évre ezer és ezer száma el-pusztulnak kellő ápolás hiányában. Az ezen célból az egyesület által létesített és már is áldásosan működő almádi »Zsófia Gyermek-szanatórium« mellé most a budai gyűjtőszan-atóriumot kívánják megépíteni. A nagymélt tóság m. kir. vallás- és közoktatásügy-miniszterium 3366 1911. éln. szám alatt engedélyt adott az egyesületnek arra, hogy eme törekvésük sikere érdekében éppen, mert a gyermekek egészségügyének felkarolásáról

van szó, a tanuló ifjúságot is igénybe vehessék. E magasztos és irtalmas feladatok sikeresebb megvalósítása érdekében látogatást fordul az egyesület a nemzeti mindig hű és őszellen munkásaihoz: a tanárok és tanítókhöz, mindegyik címére külön elküldvén néhány ívet, hogy azon saját és növendékei körében néhány fillért a Gyermekszanatóriumnak gyűjteni törekedjenek. Zalavármegye tanítóinak a magyarfaj fenntartásával kapcsolatos emberbaráti buzgólkodásáról mindenkor szerzett tapasztalataimhoz képest, éltet ma is ama reménységgem, hogy e vármegye tanítói és növendékei lelkes készségükkel most is az elsők közé sorozható eredményt fogják felmutatni Dr. Ruzsicska Kálmán kir. tanácsos, tanfelügyelő.

— **Halálos.** Dobsa Tamás uradalmi kovács f. hó 16-án d. e. 11 órakor, hosszu szenvedés után, életének 72-ik évében Lápány-Ujudvaron elhunyt. A meghaldogultat Dobsa Kálmán muraszentmártomi jegyző édesatyját siratja. Temetése 18-án délelőtt volt Muraszentmártonban. Áldás és béke poraira!

— **Szemkórház.** A perlaki szemkórházat az általam teljesen modernül felszerelte. A kórház eddig inkább a trachomás betegek gyógyításával foglalkozott, jelenleg azonban minden szembetegel felvesz és a kórházban az összes szemműtétek végeztenek. Látás, vizsgálatra szemüveg rendeléshez a legújabb eszközök és műszerek állanak a betegek rendelkezésére. A kórház főorvosa dr. Schiller Vilmos, aki kiváló szemész specialista és szemoperátor. Képesítését Blaskovich tanártól nyerte, kinek Budapesten két évig volt aszisztense. Eddigi működése biztosítékot nyújt arra, hogy a perlaki szemkórház mihamarabb betölti nemes célját és sok szegény vak embernek adja vissza szemévilágát.

— **Köszönetnyilvánítás.** Fesztets Jenő gróf ömeltósága a Csáktornyai Nőegyesület szegényeinek 60 K-t volt szíves adományozni, amiért hálás köszönetet mond Szilágyi Györgyné elnök.

— **Uj község-háza.** Perlak uj község-házat épít. A régi község-házat lebontja, az emelendő modern város-háza emeleten bérlakások lesznek. A község ezen a módon óhajt segíteni a jelenlegi lakásmizériákon. Az építést tavasszal kezdik meg.

— **Nyilvános köszönet.** Alantiak a nagyünnep alkalmából a következő összegeket voltak szívesek a Csáktornyai Izr. Nőegyesületnek adományozni, melyért ezúton is hálás köszönetet nyilvánítja Wollák Rezsőné elnök. Fridrich L. New-York 60 K; Neumann Róbert, Löbl Rezső, Hirschmann Leo, Scheffer Rezső 20—20 K; Wollák Rezső, Mózes Bernál, Neumann Samu, Sternberg Samu Damása, dr. Schwarz Albert, dr. Wolf Béla, id. Heinrich Már, Rosenberg Rezső, Löwenstein Albert Bartolovec, Heinrich Ede Terezoóc 10—10 K; Székely Vilmos 6 K; Wertheimer Jakab Muracsány, Keleti Samu Drávavásárhely, Fridrich Náthán Polstrau, Bayer Samu, Milhofer ignác 5—5 K; Steinberger Főbusz 3 K; Hirschmann Miksa, Erdős Imre Török-udvar, Schwarz Izor Budapest, Spitzer József Alsópusztala, Schönfeld Sándor 2—2 K; Heinrich Dávid, Sommer Jakab Varasd 1—1 kor. Összesen 286 korona.

— **Perlak telefon kap.** A perlaki telefonhálózat elkészült és f. évi nov. 1-től fogva a közhasználatnak átadatik.

— **Uj kórház.** Nagykanizsa uj kórházat kap. A város tanácsa Sándy Gyula műépítéssel részletes tervet dolgoztatott ki, mely-

nek kivételével a régi kórház átalakításával Nagykanizsa város nagyszabású közkórházat nyer. A költségek 741 ezer koronára rúgnak.

A kórházat szép park és díszes kerítés veszi körül. A részletek kidolgozása s a bizottságokban való megtárgyalása után nemsokára a versenytárgyalást is kiírják. Kikötés van rá, hogy Nagykanizsának már a jövő évben modern megfelelő kórháza lesz. Mikor épít Csáktornyán a váravárt kórház?!

— **Kirándulás.** A csáktornyai áll. tanítóképző-intézet negyedeves növendékei az igazgató és 2 tanár vezetése mellett f. hó 20-án Muraszendahelyre rándultak ki, hogy az ottani aranyosó telepet meglátogassák. A kirándulók este Csáktornyára visszatértek.

— **Aréna Nagykanizsán.** Ugy volt, hogy Nagykanizsán a Szarvas-szálló udvarán arénát építenek. Az aréna-színházat Füredi Béla pécsi színházgázgató építtette volna fel a kikötött concessiók mellett. Amit azonban a színházi bizottság megengedhetőkön talált, azt a városi tanács mult heti ülésében kifogásolta s így tűzbiztonsági okokból az aréna építését a szálló udvarán nem engedélyezte. Ezzel az arénakérdést Nagykanizsán ebben a formájában egy időre eltemették.

— **Tűzek.** Okt. 17-én Muraszilvágyon tűz volt, mely Mutvár Jánosné, Jurász Jakab, Strajna Miklós, Franciscs Jakab és Bobicsanek Tamás gazdáknak pajtáit, csüreit, istállóit elpusztította. Ezenkívül a gazdasági épületekben összehordott takarmány s gabonában is jelentékeny kár történt. A kárt 5360 K-ra becsülik. A tűzet gyermekek okozták, akik özv. Mutvár Jánosné pajtájában tűzet gyújtottak, hogy annál melegejdenek. A szerencsétlenség annál nagyobb, mert az elégett épületek csak 400 K-ra voltak biztosítva. — Tűz volt Viziszentgyörgyön is, ahol Sopár András melléképületei égtek le. Az elégett takarmánnyal együtt a kár 1690 K-ra rög. Ezt a tüzet is gyermekek idézték elő.

— **Epilepszia ellen** sokféle gyógyszer van forgalomban. Bizonyos azonban, hogy a hány epilepsziás beteg van, annyiféle a betegség változata, ami természetes is, tekintettel arra, hogy az egyes betegek mennyire különböznek egymástól nemre, korra és testalkatra nézve. Ebből önként következik, hogy csak oly gyógyszer eredményezhet tartós gyógytsikert, mely minden egyes betegnek egyéni természetéhez alkalmazkodik. — E követelménynek az a gyógyszer felel meg leginkább, melyet a hírneves specialista orvos dr. Szabó B. Sándor hozsított meg, a mely több ezer esetben fényesen bevált és a szakirodalom részéről is elismerő méltatásban részesült. E gyógyszer azért oly nagy értékű, mivel az epilepszia gyökeres gyógyítását teszi lehetővé, mit a gyógyult esetek nagy száma is bizonyít. Gyógyulást keresők forduljanak felvilágosításért dr. Szabó B. Sándor orvosi rendelő intézetéhez (Budapest, V. Nagykorona-utca 18.).

— **A vasúti állomás villanyfénnyben.** Hosszas tárgyalások után végre dűlőre került a hosszán vajudó ügy. A Déli Vasút helybeli állomása villanyvilágítást kapott. Mult héten csüörtörtőkön este kigyulltak az összes lámpások, mire a pályaudvar valódi fényben úszott. A pályaudvar egész területén villany ég. Elhelyezést nyert 12 iv- s körülbelül 200 izzólámpás. Ezzel a miserabilis világítás kedvező megoldást nyert, ami a közönség érdekében valóban kívánatos volt.

— **A szegénysorú tüdőbetegek** érdekében a József királyi herceg Szanatórium Egyesület akcióját, hogy egy virágkaszál kevesebbet kössünk a halottaknak szánt koszoruba, s ennek a virágzásnak árát ajánljuk föl az élőhalottaknak, a tüdőbetegeknek, — a mi patriánkön nagy érdeklődéssel fogadták. A társadalmi élén állók határozták el, hogy ezt a nemzeti sebet hegessző szép emberbaráti ügyet, egész szívünk szeretetével veszik

gondjukba. A gyűjtés módja intenzív lesz s hiszszük, hogy a szép cél javára szép sikerrel fog végződni.

— **A vasúti sorompók.** Még élénken emlékezünk a szerencsétlenségre, mely a mult hónapban a Csáktornya-vasúti h. é. vasút szakaszán a 28-ik számú órháznál halálos kimenetelű elgázolás következtében történt. Mi is megirtuk, hogy a balesetnek az volt az oka, mert az ottani átjárónak sorompója nincsen. Mután a csáktornyai járásban még több vasúti átjárónál nincs sorompó s ez a körülmény még több elgázolásnak lehet okozója, a közigazgatási bizottság megkeresi az illetékes vasúti üzletgazdát, hogy az átjáróknál sorompókat létesítsen.

— **Iskolafejlesztés.** A miksvári róm. kath. iskolát fejleszteni fogják. Az iskolát helyben szándékoznak fejleszteni. A tárgyalások ily formán indultak meg. Amennyiben ez azonban megvalósítható nem lenne, a csatlakozó községek hivatnak fel, hogy külön iskolát állítsanak fel.

— **Az időjárás.** Október hátralévő napjaiban elég szép és kedvező idő várható. Novemberben azonban 12-től kezdve szeles és kritikus lesz az időjárás, zord, hideg, viharos szelekkel s nagy havazásokkal. Addig novemberre is kielégülő és elég kedvező időt jósol Sirius időjós. Decemberben nem lesznek nagy hidegek. Inkbá esős, ködös, itt-ott havas napok várhatók az év utolsó heteiben.

— **Vásár.** A legutóbbi Terezásvár énlécségére nézve szolgáljanak felvilágosításul a következő adatok. Felhajtalt 3500 db. 16 és csikó, eladalt 895 db; bika felhajtalt 310 db (eladalt 133), tehén 500 (110), üsző 350 (167), ökör 60 (36), tinó 400 (182), s borjú 150 (55) db. Az 1760 drb szarvasmarhából tehát eladtak 683 dbot.

— **Drágább lesz a vasút.** Az Államvasutak igazgatósága a kereskedelmi minisztérium rendeletéből a Máv. személy- és tehertarifáinak fölemelésére vonatkozó javaslatokat dolgozott ki. Ezek a javaslatok a zóna díjszabás megváltoztatásával drágítják meg a személyszállítás díjtételeit s mérsékelten emelik a teherszállítási tarifákat. Lukács László pénzügyminiszter már be is jelentette a képviselőházban, hogy 1912. január 1-én drágább lesz az utazás s drágább lesz az áruszállítás. A személyszállítás megdrágításának egyik indoka az, hogy a zónatarifa, amióta érvényben van, rendkívül sok változásokon ment keresztül s jelenlegi alakjában többé fenn nem tartható. A zónatarifa célja volt az utazási kedv felkeltése s mután erre ma már szükség nincs, a zónatarifa is idejét multá. A vasut kiadásainak növekedésével arra kell törekedni, hogy a vasut bevételi koefficiense javuljon. Ezt pedig másképp nem lehet elérni, csakis a szállítási díjtételek fölemelésével.

— **Birtokeladás.** Néhai Szakonyi Zsigmond féle 1721 öf területű, a csáktornyai vszuti indóház közvetlen szomszédságában és a vasúti országút mellett fekvő ingatlan, egészben vagy parcellázva — közel hat házhelynek alkalmas terület — birói és önkéntes árverés utján f. é. november hó 4-én d. e. 9 órakor a csákt. járásbírósg helyiségében el fog adatni. Feltételek ugyanígyen megtekinthetők. Spekulációra érdemes.

Szerkesztői üzenet.

Z. Gy. Nagyon köszönjük a küldött árat. Szívesen közöljük. Mások is kérnek, mert ami Öntől jön, mind értékes. Versét is mind hozzuk, mert értékes.

Sve pošiljke, kaj se tiče zadržaja novinah, se imaju poslati na ime urednika vu Csáktornya.

Izdateljstvo:
knjižara Strausz Sandora
kam se predplate i obznane pošiljaju.

MEDJIMURJE

na horvatskom i magjarskom jeziku izlazeći društveni, znanstveni i povučijli list za puk
Izlazi svaki tjeden jedanokrat i to: svaku nedelju.

Predplatna cěna je:
Na celo leto 8 kor.
Na pol leta 4 kor.
Na četvert let 2 kor.
Pojedini broji koštaju 20 fil.

Obznane se poleg pogodbe i fal računaju.

Odgovorni urednik:
ZRINYI KÁROLY.

Surađnik:
PATAKI VIKTOR.

Izdatelj i vlastnik
STRAUSZ SANDOR.

Turčin i taljan.

Tak dugu su mrzili taljani na turčina doklam su si želju spunili i Tripolisa zvano mesto posvojili. S velikom paradom su se nastanuli vu tem tudjem orsagu i odmah su svoje zastave nastavili po gradu, zlamenje da su vezda oni gospoda vu turskim varaštu: Tripolisu.

Turska soldačija, koja je vu Tripolisu vojvala i proti se stavila taljanom, morala je dalje vu orsag se potegnuti, tam očeu još jedenput sreću probati Ali kak nam novine pišeju, niti tam se nemoreju dugu suprotiviti, jerbo neimaju niti municije niti hranu. Poleg velikoga glada su turki vu više mestah se prěk dali taljanom s celom oružem. K tomu pak tam rodjeni ljudi, tak zvani arabi, koji to isto veru imaju, kak i turčini, tojest mohamedani takodjer proti svojemu rodu vojaju. Bantuju turske soldate, tursku imanje i tak veliki kvar njim delaju. Kak se to naprě vidlu, turčin mora pozabiti na taj falat zemlje, koj više nigdar nebude njegov.

Da itak pokaže nekakvu jakost turčin, odredil je, da po njegovim morju nikakve ladje nesmeju vu Taljansko zemlju voziti, naimre pak nedopusti, da bi se žitek ili pak kakov drugi živiš vozil vu neprijateljsku zemlju. Ali turčin odrědi, rus pak dokonča. Razsrdil se nad tem rus, jerbo' iz njegve zemlje se vozi najviše žitka, najedenput je dal na glas turskomo kormanu, da ako se podufa njegove ladje bantuvati i vrednost iz ladjih porobili, onda se najpripravi k tomu,

da i on ga vritne malo. A koj zna, kak je rus gladen po japanskim taboru i kak dobrog apetita ima, on i to more znati, da zasegurnu bi turčina pojel. Išće i to bi se pripetilo, da drugi orsagi nebi sklopali malo rusa po šcepci.

Na rusov kuraž se počela i mala Bulgaria zduvati i počela je svoju soldačiju na turski hatar rivati. Vidi se, ako na nekoga nesreća dojde, odmah se na dervenjke zleva nanjega. Tak su počeli trančerati tursku zemlju, kak starešina na gostuvanju pečenu puru.

Kak su oburuženi svi orsagi i s kakvum jakostjum, to si konaj moremo premisiiti. Naprimer taljan ima jednoga štuka, kojemu je samo čev deset i pol meter duga. Odsnutra je 28 centimeter šuplasta. Čeli štuk petdeset sedem jezer kilogramov važe. Na dvadeset kilometrov dalko je moći žnjim v cil strělati. Jedna hit 114 kg. puškinoga praha nuca. Na jedno s očima megneenje kugla 680 meter dalko odleti. Strahovita silnost i jakost je to. Na 80 centimetrov debelo kovano zelezo ako od 50 metrov streliju, kugla tak prěk ide, kak nad papira.

Jedna kugla k ovomu štuku samo 840 kurun košta.

Na vezbaujo strělanja na 8—10 jezer meter dalko strělaju na stojeće table ili pak na prevezane ladje. Od ovoga štuka samu čev 320 jezer kurun košta, pak itak je ni moći višeput kak 150—160 puta sa oštrom kuglum streliti, jerbo se čev tak shobl i zrabi da vu podrugoč moraju vratiti. Taj popravek 60 jezer kurun košta.

Daklam vidimu kuliku košta orsaga samu jeden falat oružja. Gde je onda zatěm sve drugu, kaj soldačija nuca i zahtěva od nas. Evu vam je kip, kam idu naši s krvavemi žuli zasluženi penezi.

KAJ JE NOVOGA?

— *Prosimo naše poštuwane predplatnike, naj nam vu novim fertalju predplatne zaostatke čim predi pošleju i predpláte ponoviju.*

— **Imenovanje.** Kr. magj. ministar od školske poslov je Lukač Pěter diplomėranoga učitelja k csaktornjajski državni preparandiji za uzgojnika imenovao.

— **Grobni spomenik odkrivanje.** Tekućeg meseca 23-ga dana, pred poldan ob 10 vuri budu iz naše varmegije notariuš lėpoga svečanostja držali u Lėgrad veliki občini. Naimre Kovač Gjula bivši lėgradski notariuš, i od zalavarmegjeiske notariuške družlve predsednik je u Lėgradu zakopan. On dan budu njegovoga grobnoga spomenika odkrivali s velikom svečanostjom. Pred odkrivanjem će biti svećna sesija, a za tēm pako u grobni kapelici črna meša; Fabian Gyula lėgradski plebanos bude grobnoga spomenika posvetil i Staržinsky Gjörgj notariuš, od družlve predsednik će govora držati; od Lėgrad velike občine vanposlenik bude venca naložil na spomenik; i jeden punomoćnik će u ime Lėgrad občine spomenika prěkvzeti.

— **Tolvajstvo.** Branilovič Luka hižni-sluga i Trubela Antal krojač inoš su zadnjič od Novog Jožef mjestnoga stanovnika 16 hižnezajce vkrali. Novak Jožef je ove

Zlatni pekel.

(Dajje.)

Kratko vrieme poslie toga dojde stari gospodin plebanuš na svojoj šetaji mimo dvora Dvorščakovoga te sietivši se nedavnog spomenka sa Dvorščakovim slugom Bartolom i deklom Janicom, stupi u sobu pitanjem, jeli su obojica već tu bedastu varasku zimlicu zgubili.

»Otišli su obojica!« — veli Dvorščak — »i ja sada neznam, gde budem do dobre družine došel, jer ta je riedka.« I tim je Dvorščak uzrujano po sobi gore dole hodil, dočim se je gospodin plebanuš kvelikomu stolu na klup sel, te zapital: »Pak zar su obojica otišla u Peštu?«

»Samo Janica« — odgovori Dvorščak — »nju već nije bilo moguće zadržati. Bartol pak je otišel u domovinu, pazil na gospodarstvo svojega brata, koj je težko zbezezal. Kad mu brat ozdravi, nakanil je i on u Peštu oditi. On je u Janicu zanorjen, pak pemre bez nje nigde obstati, mora za njom!«

»Ali vi gazdi ste sami toj varaškoj zimlici krivi,« — veli plebanuš — »onaj

starinski boguljubni život posve manjka na vaših dvorovih, kak takaj ljubezno postupanje sa družinom, skojom se postupa, kak sa plaćenimi inostranci, a ne k familiji spadajućemi domaćemi ljudmi. Vi samo izrabljujete njihovu jakost tiela i zdravlje, a nedate im prilike, da bi si i oni svremenom mogli svoje lastovito malo ogujište urediti: pak odkad je gazda prestal sa slugom iz jedne zdele grabiti, od onda sluga hlepi za varaškim tanjrom. Budite natrag hižni otci na vaših gospodarstvih, pak budu družina opet vierna dieca svog doma.«

Od tog vriemena su prošle dvie godine, kad vidimo na jedan krat Bartola po peštanskih ulicah naglo koracati. Do pred dva tjedna je bil na gospodarstvu svoja brata, koj je sad tekao ozdravel. Odmah iz početka, kad je Janica u Peštu došla, mu je nekoliko krat pisala, a poslie više ne. Jeli ga je zaboravila i njegovu žarku ljubav? — Tko bi znal. Kad je brat mu ozdravel, odputil se je odmah u Peštu, da svoju dragu poišće. Poslie dugog lutanja i iskanja po varašu je saznao, da Janica leži u špitalu na smrt betežna. On se odmah odputi u špital i kad su ga dopeljeli u betežnicku salu, gde su

stajale postelja nuz postelju, začuše se iz jedne takove, blizu vratah poklik; taj poklik je izašel iz Janičinih ustah, koja je na toj postelji težko bolesna ležala, te si je rukama lice zakrivala, koje je Bartol nježno sa lica vkraj vlekao.

»Dakle te moram ovde najti?« — veli prestrašeno te mu bolna čut projde kroz prsa — »već te dva tjedna iščem, dok sam te konačno komaj našel. Nikaj nepišes, već preko godinu danah. Jeli me još hoćeš?«
Bilo mi je težko za tobom te sam se bojal, da se nepokvariš.«

Janica ga svojim velikemi modremi oči široko pogleda i slabim glasom odgovori: »Nijeden nepostane bolji, koj iz ladanja u varoš hrli. — Najprije nisam odmah dielo našla, zatim sam poznanstvo učinila — iz dugog časa, jer tebe tu nije bilo, niti nikoga poznanoga. Moj prijatelj mi je udvarao, lepo mi govoril, svikam me vodil: u cirkus, u kazalište, u komediju, na ples — svigde je on na plaćal, ali smojemi prištedjenimi povči, jer on je svaki krat svoju novčarku doma zaboravil. — a kad već nisam imala nikaj prištedjenoga, onda je i mene zaboravil te

fajne ftiče pri žandari najvil, koji su nje vlovili i kraljskomu sudu prekđali. Kvar je 120 kurun.

— **Nova repača.** Nova repača, od koju sada novine čudaj pišeju, da ovdje i tamo se vidi, se je i u Csakornja pokazala. Oktobar mesec 13-ga dana v zorju med 3 i 4 vure na izhodskim nebo je bilo videti. Nē samo da je jakoga svetla, nego i od zvēzde seme je jako vidljivo bilo.

— **Vkradjenje.** Hranič Eva mjestna dekla je pri Dorner Adamu služila. U minulom dneve je ova verna službenica 31 kurun gotove peneze s 7 kurun vrēdnom bugjlarom skupa vkrala. Žandari su nju k sudu odegnali. — Tišič Marton boltornjaiski stanovnik je Gilēnji Sandoru na kvar 2 koda nade cementečve vkral, i stēm 20 kurun kvara zrokuval. Tišiča su najavili.

— **Orsački sejmi.** U Csakornja veliki občini 1912. lētni orsački sejmi se na sledeće dneve budu obdržavali: Balaz dnevski sejem februar 3-ga (subota.) Veliki tjedni sejem aprilis 1-ga (poudelek.) Pēter i Pal dnevski sejem julius 1-ga (poudelek.) Porcinkula dnevski sejem augustu 3-ga (subota.) na Terezijuvu sejem oktobar 14-ga (poudelek.) Katalindnevski sejem november 25-ga (poudelek.) Osim toga svaku sredu je i svinjski sejem, na dalje na januar 3-ga, februar 7-ga, marcijus 6-ga, aprilis 3-ga, majus 1-ga, junius 5-ga, julius 3-ga, augustus 7-ga, september 4-ga, oktobar 2-ga, november 6-ga i december 4-ga dane padajuću sređu je i redoviti marvinski sejem.

— **Ogenj.** Tekuće meseca 10-ga dana se je Raus Ivan belatincskomu stanovniku hiža vuzgala, i dok bi mogli ognja lokalizirati, hiža je zgorela. Od ognja zroka su nē mogli ustanoviti.

— **Krvavo svadjenje.** Oktobar mesec 8-ga dana okoli odvečer su se u Murarēv občini Čug Marko nagpalinski, Žizek Marko i Žalik Mihalj murarēvski stanovnici na vuclici posvadili tak, da je jedan drugoga pošteno pljuskaval i sklopa! Med svadjenjem je netko Čuga s jednom kosturum tak vpičil, da je ov omedleno na zemljo opal, i krvavo je ostal na ratnimpolju, a drugi pak su skočili. Čugovo oranjenje je teško, ali nē pogibeljno. Činace su na sudu najavili.

me je zapustil. — Bez krajcara penez, stupila sam kakti kuhinjska dekla u jednoj krēmi u službu, poslie sam došla u jednu fabriku, — a svigde izvrena napastovanjima bezdušnih napastovateljah na dievčansku čistocu, samo dielo i opet dielo, nikada mira, — a zatim je došla ona velika sramota. — Oh! — i sad si svojim mršavimi rukami opet lice pokrije — »zavel — prevaril me je! — Diete je kod dobrih ljudih u Budimu. — Zdvojnost — sramota — i nemirno, dvojnogovno veselja življenje me je uništilo — gotovo je! — Tvojega pomilovanja nisam vredna, — ali ako baš želiš umirajuće Janice blagoslov, tak pojdi za mojim bresom, — da barem jedan čoviek gleda u moj grob, koj je s menom pošteno misli. Pozdravi lepog moja polja i sienokoše, pak odgovaraj svakoga i svaku od nesretnoga koraka u varaš. Za nas seljane, poljodelstvu priučene ljude, je varaški život »Zlatni pekeli.«

»Ova betežnica je prekomerno slaba — prisaptne pridosašvi liečnik Bartolu u uho, — »pak bi vas prosil, da šnjom spomenek, čim najviše skratite. Bartol se odmah pokori, prigne se k betežnici te joj prisapne: »Sve bude učinjeno kako si nare-

— **Opasnost požara.** Strašni ogenj je pustošil tekućeg meseca 11-ga dana k zalaegersegskim kotaru spadajući Ördöghenje občini, koj ogenj je za nestere vure celu občinu uništil. Ogenj se je na Buč Janoša gruntu hapil posle podne ob tretji vuri. Žitnica se je vuzgala iz nepoznatoga zroka. Plamni su na hitroma na susedne hiže orkvdrlili i nē je prešlo pol vure, već je cela občina vu ognju stala. Poleg toga je i veliki viher bil, tak, da ljudi su nikak nē mogli braniti. Odvečer, okoli osme vure je veter postal, i stēm i ogenj. Ali dot čas već je cela občina, osim šest hiže, zgorela. Na 29 gruntu su 34 hiže, pokrajine i čudaj krme zgorele. Petdesetčetiri familije su vezda bez stana ostale. Štrčija je tak velika med pogorelci, da sada budu za nje podporu sabirali u čeli varmegijji. Ogenj je iz nepazljivosti nastal.

— **Kuruza — i kalampēr porast.** U Magyariskim orsagu je ljetos 33 milijun 270 jezero metercent kuruza, i 39 milijun 180 jezero metercent kalampēr zraslo. Porast je od lanjskoga leta mēnši vu kuruza s 14 milijun 416 jezero 269 metercentom, a vu kalampēru pako s 8 milijun 976 jezero 912 metercentom.

— **Kožule za jeden milijun.** Od magj državne željeznice ravnateljstvo je pri Holēcy J. i Sin — liposentmikloški-firmi za jeden milijun 292 jezero 130 kurun vrēdnosti kožule (bunde) dal beštelati. Nerazumljiva je to, zakaj su ovo odpremanje ne med više firme razdelili. Kaj će biti onda, ako ne bude mogla u vrēmenu gorispomenuta firma bunde odpremati, lahko se zmrzneju vahitari vu zimi.

— **„Naj jēju, moj sladki suprug.“** Od Pustaapali (Zalavarmegijja) občine kanasa, Čorba Pētera su vu jednim logu kakti vmorjenika našli. Alsolendvaiski i zalaegersegski žandari su črez više tjednah marljivo izraživali za krvnika, ali nikak su ga nē mogli do njega dojt. Zadnjič su dva detektivi došli iz Budapešta, i na novoma hapili onu delo, kaj su žandari zabadavo delali. Ovi detektivi su zvēdriili, da je Čorba kanasa njegva supruga vmorila. Žena je jedna fajna, ali nevjerna sneha. Kada su ženu izpitivali, i detektivi nju na valuvanje nazeli, povedala

dila — ti sirota, — a tvojega dečeca budem ja sobom vzel i iz njega pravoga seljaka poljodelavca načinil. — Sbogom ostani! — Ja budem opet došel! — I tim otide pri vratih van, a Janica je za njim gledala, a bez da bi ga videti mogla pred punih očih suzami. Kad pak je Bartol drugog dana došel u špital, da Janicu posiet, našel je svoju bivšu zaručnicu u mrtvacnici.

Na kolodvoru Kraljevec je Bartol izašel sa dietetom u naručaju iz vlaka te je odmah išel preko polja prama st. Gjurgu. Putnici iz vlaka su začudjeno gledali za njim, kad su videli, da je diete dignul u vis te mu, obračujuć se na okolo, kazal sve polje na okolo, kak da je hotel reći: »Ovde ćeš dielati — ovde ćeš sreću najti i sretan postati!« — Ali neopisiva uzrujanost duševna nije mu dala rieč progovoriti. — Samo su mu suze tekle niz lica na prsluk . . .

Ovo sam pisal za one dievojke selske, koje silom hoću u varaš u službu, gde je veća plaća, a ona će moći nositi po najnovijoj modi škrjak i suknu.

(Konec.)

Em. Kollay.

je, da ima jednoga dečka za šoca, i zato je bil njezin stari suprug već u putu. On dan je žena obeda nesla mužvu vu log, i sobom je nesla i jednoga revolvera. Kada je k suprugu došla, košaru, u kojim je obed bil, doli je dela na zemljo i hapila se je s mužom iz nehatne stvar se spominati, već je srdacno ponudila njezinoga muža: — Naj jēju, moj sladki suprug! — Muž se je prigul, da zeme iz košare obeda, onda je žena k njemu skočila, naprēzela revolvera i iz blizine je muža u glavu strečila. Corba je odmah umrl i drugi dan su ga tamo hođeci ljudi najšli. Tak ženu, kak i dečka, od žene šoca su vlovili, i nje u Zalaegerseg vu tamnicu odegnali.

— **Kakvo će biti vrēme?** Prorok vrēmena, Sirius to piše, da vu oktobar mesecu se moreju još lēpi i povoljni dani, vrēmeni dočekati. Vu november mesecu bude vrēme jako kritično, zima, vihiri, vetri i snjegovadi budu. Ali ovi kritični dnevi se samo od november 12-ga počmeju; dot čas bude vrēme dostig lēpo. Vu november i december mesecu budu vekši potresi u susednim i u dalešnjim orsagih. Vu našim orsagu budemo samo slabeše potrese čutili. Vu december mesecu ne budu jake zime, bolje bude s mokrom zimom minulo. Deždjavni, megleni, tutam menješe snegopade moremo čekati, ali zato ne bude čudaj snega padalo.

— **Hercegprimašov jubileum.** Tekućeg meseca 27-ga dana bude dvajsti lēt tomu, da je kralj Vasary Kološ pannonhalmiskoga velikiopala za estergomskoga nadbiskupa imenoval. Osemdeset godišnji cirkveni-vladar bude ovoga jubileuma u Budapeštu vu njegvi palači vu najvejši tišini svetkuvat.

— **Umorstvo** se je pripetilo tekućeg meseca medju 12—13-ga dana v noći na Felšözidu. Nagj Gjörgja, koj ima gorice na kōhatskim bregu, med svojim stanu i pivnici na putu sa ga mrtvog našli. Odzaj na glavi je veliku ranu imel. Žandari sada iščeju krvnika.

— **Smrt na štacionu.** Smrtna nesreća se je pripetila oktobar mesec 8-ga dana na gječenjesskim štacionu. Eva Mihalj 22 godišnji krotinik je pri šibanju nekak med kotace došel, i vagon je njega na falate zdrobil. Iztragu su podigli.

— **Hédervary pri kralju.** Grof Hédervary Karolj magjarski ministarpredsjednik je tekućeg meseca 15-ga dana v jutro u Beč dolazil, i pred poldan ob pol 11 vuri je pri kralju na izpitivanju bil. Audiencia je podrgovo vuro trajala. Ministarpredsjednik je kralju javljenje delal od vezdašnjoga politickoga stališa. Hédervary je poslie podne nazajputoval na Budapešt.

— **Novi trgovački ministar.** Kralj je Beöthy Laslo munkapartskoga zastupnika za trgovačkoga ministra imenoval. Novi ministar je grof Tisa Istvanu najpouzdanese politični priatelj. Beöthy ministar je vezda 51 godine star. Črez tri godine je veliki župan bil u Biharvarmegijji i Nagjvarad varašu.

— **Nemški cesar u Švajcu.** Iz Berlina javiju, da Vilmoš nemški cesar bude u budućem leto vu Švajcarsko putoval.

— **Smutnja u jednim špitalu.** Sedgedski občešpital ima smutnju. Mendlovic Marton osebnika su gori vzei u špital, ali črez dane su ga nē viziterali. A Kōhegyi Lajoš doktor pako, — jer se je Mandlovic s doktorom svadil — ga je van hitil iz špitala. Lazar Gjörgj načelnik je u tom deli iztragu podigel.

Iparos s kereskedő előfizetőink cégét e rovatban díjmentesen közöljük	Iparos és kereskedő előfizetőink névjegyzéke		Iparos s kereskedő előfizetőink cégét e rovatban díjmentesen közöljük	
Badogos :	Eredeti Singer varrógépek :		Kötélgyártó :	
Hübch Manó (faszenraktár) Csáktornya	Singer Co. Árpád-utca Csáktornya		Dornik Rezső Csáktornya	
Bőrkereskedő :	Férfi szabó :		Kőfaragó és sirkőkészítő :	
Mayer Testvérek Csáktornya	Ivácsics Ignác Csáktornya		Tersztenyák Bódog Csáktornya	
Borbély és fodrász :	Férfi- és nődivatárú :		Mészáros :	
Nadasdi Nándor Csáktornya	Zrinyi Viktor Csáktornya		Antonovics József Csáktornya	
Mik Szilárd Csáktornya	Fűszerkereskedés :		Órás- és ékszerész :	
Mézeskalácsos és viaszgyertyaöntő :	Mayercsák Béla (kőszén, faszén, magvak és a „Műtrágyát Értékesítő-Szövetkezet. raktára Csáktornya		Pollák Bernát Varázdin	
Tihanyi Mihály Damása	Gräner Testvérek Csáktornya		Pezsgőgyár :	
Butorraktár :	Mráz Testvérek Csáktornya		Muraközi Pezsgőgyár Csáktornya	
Horák Ödön (butor- és koporsóraktár) Csáktornya	Ifj. Premecz Miklós Csáktornya		Pék :	
Hirschler Ármán Varázdin	Deutsch Salamon Csáktornya		Petrics Viktor Csáktornya	
Cipész :	Hirschsohn Henrik Csáktornya		Szállító és deszkakereskedő :	
Masztnak József Csáktornya	Mattersdorfer N. Perlak Csáktornya		Löbl Mór és Fia Csáktornya	
Meskó Bálint Csáktornya	Leitmann György Nyírvölgy Csáktornya		Uri- és nődivat, játé- és diszműaru :	
Divatárúház :	Kávéház :		Kelemen Béla Csáktornya	
Liszi és Brodnyák Stridóvár	Földes Már Zrinyi kávéháza Csáktornya		Vaskereskedés :	
	Gerstmann Lipót Otthon kávéháza Csáktornya		Bernyák Károly utóda Csáktornya	
			Binder Károly Csáktornya	
			Prostenik Gusztáv Csáktornya	
			Vászonkereskedő :	
			Szivoncsik Antal Csáktornya	
			Vendéglők :	
			Hajas József Csáktornya	
			Pecsornik Ottó Csáktornya	
			Hencey Gábor Csáktornya	
			Antonovics József Csáktornya	
			Budai József Csáktornya	
			Horváth Mihály (Fehér galamb) Csáktornya	
			Deutsch Jenő Csáktornya	
			Kelemen Imre Csáktornya	
			Prusatz Alajos Csáktornya	
			Deutsch Zsigmond Csáktornya	
			Schlesinger Mór Csáktornya	
			Bagola István vendéglő Csáktornya	
			»A vasúthoz« Csáktornya	
			Singer Salamon, Kiszabadka Csáktornya	
			Kalehbrener Ferenc, Stridóvár Csáktornya	
			Sólym János, Drávaszék Csáktornya	
			Deutsch Adolf, nagyv. Drávaszék Csáktornya	
			Kovács Mihály korezm. Drávaszék Csáktornya	
			Leitmann Mihály Nyírvölgy Csáktornya	
			Leitmann Bálint Szentilona Csáktornya	
			Feigelstock András Budapest, VII. Do Csáktornya	
			hány-útca 81. Csáktornya	
			Kozjak Mihály Kiszabadka Csáktornya	
			Banmhack Rezső Szentilona Csáktornya	
			Nádai József Ligetfalva Peánézi savanyu Csáktornya	
			viz központi raktár és szállítási vállalat Csáktornya	
			Szabadalmazott „Kristály” Csáktornya	
			borszűrőgyár : Csáktornya	
			Herzog Sándor délviasúti Csáktornya	
			vendéglős Csáktornya	

Könyv-, papir- és zeneműkereskedés, könyvnyomda, könyvkötészet: STRAUSSZ SÁNDOR Csáktornya

„Brüssel B. Buenos Aires 1910: 3 Grands-Prix”

— Az eredeti Wolf szerkesztésű —

szab. túlhevített gőzzel működő lokomobilok

szepelmentes szabotossági vezényművel, 10-800 lóerőig terjedő teljesítménnyel, igen nagy gazdaságosságuk, kiválóáguk és könnyű kezelésük által elismert világhírűek és minden üzemi részére

a legelőnyösebb erőforrást képezik.

MAGDEBURG-BUCKAU

R. WOLF budapesti képviselősege: BÓROS ÁRTÚR ekl. gépézmérnök Rottenbiller u. 33.

Összegyártás 760.000 lóerőn fölül

FISCHEL FÜLÖP
(STRAUSSZ SÁNDOR)
KÖNYVNYOMDÁJA
CSÁKTORNYA

Elvállal nyomdai munkákat
úgy egyszerű mint a
legdiszesebb kivitelig

Gabona árak. — Ciená žitka.

mmáza	1 m.cent.	kor. fill.
Buza elsőrendű	Pšenica	22 50 —
Rozs	Hrz	17 50 —
Árpa	Ječmen	17 10 —
Zab	Zob	17 20 —
Kukoricza	Kuruza suha	14 80 —
Fehér bab új	Grah bel	29 50 —
Sárga bab	zuti	29 00 —
Vegyes bab	změšan	29 00 —
Kendermag	Konopljeno seme	26 00 —
Lenmag	Len	30 00 —
Tökmag	Koščice	31 20 —
Bükköny	Grahorka	17 80 —

Kiadó lakás.

Csáktornyán a Kisfaludy-utca 6 szám alatti házban egy 4 szoba, konyha stb. mellékhelyiségekből álló lakás, 1. évi november hó 1-től kiadó. Ezen ház úgyszintén egy jó karban levő szép szőlőbirtok eladó.

Bővebbet Blau Sándornál Csáktornya

NYERSOLAJ
SZIVOGAZ
DIESEL
BENZIN

MOTOROK

ÉS LOKOMOBILOK

GYORS
SZÁLLÍTÁS
KEDVEZŐ
FIZETÉSI
FELTÉSELEK
MÉSSZEMENŐ
JÓTÁLLÁS

DREZDAI MOTORGYÁR RÉSZV.-TÁRS.
Németország legrégebb, legnagyobb motorgyára.

VEZÉRKÉPVISELŐ:
GELLÉRT IGNÁCZ ÉS TÁRSA
BUDAPEST. V., DOHÁRY-UTCA 4. (Alkotmány-u. sarok).

Tisztítsd csak

Globus

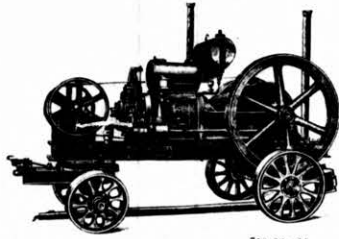
Tisztító kivonattal

a világ legjobb fémisztítószeré

∴ Minden tekintetben utolérhetetlen a világhírű ∴

eredeti „OTTO“ motorok

benzin-benzol-petrolin-szivogáz-üzemre és

LOKOMOBILOK

LANGEN & WOLF WIEN

Laxenburgerstrasse 53

702 21-24

Új foglalkozásom sürgős megkezdése miatt jóhírnevű, kitűnő forgalmu

fűszer,- csemege- és festékkereskedésemet

azonnal eladom.

Az árúkészlet és leltár átvételéhez szükséges összeg 5000 K.

HERZER MÓR
Varaždin, Dráva-utca 9.

SCHMIDT EDE • ZONGORATERME • CSÁKTORNYA

Ajánlja elsőrendű minőségű zongoráit és harmoniumait modern kivitelben, jutányos áron

Zongorák . . .	500 kor.-tól feljebb
harmoniumok	150 „ „
czimbalom . .	100 „ „

Alábbi világhírű cégek raktára:

Bösendorfer, Ehrbar, Förster, Oeser, Schmiedt & Kunz, Lauberger & Gloss, Malivanek, Dörr, Mannberg, Kotykiewicz, Weidig, Petrof, Chmel, Memetschke, Koch & Korselt, Stingl

Igen olcsó átjátszott hangszerek folyton kaphatók

∴ Régieket átcsérél újra ∴

Részletfizetés áremelés nélkül - Zongorakölcsönzés

Földbirtokosok!

Háztulajdonosok!

Folyósítunk gyorsan
a legelőnyösebb feltételek mellett
jutalék előleg nélkül, a becsérték 1/3-ig

Törlesztéses jelzálog kölcsönöket

és veszünk birtokokat parcellázás céljából.

Kívánatra tisztviselőnkkel személyes tárgyalás céljából saját költségünkre kiküldjük.

Propper és Örlei bank- és váltó-üzlet

- Budapest, Andrassy-ut 32. szám. -

700 1-3

Csak Animo
pezsgőt igyunk!

Kellemes üdítő ital!
Hazai gyártmány!

A Budapesti Hsztalos Ipartestület védnöksége alatt álló
BUTORCSARNOK
és hitelszövetkezet

az Orsz. Közp. Hitelszövetkezet tagja. 12 éve fennáll, felhívja a n. é. butorvásárló közönség figyelmét, a VIII., József-körút 28. (Békkocsis-utca sarok), valamint IV. ker. Ferenciek-tere 1. sz. (Királyi bérpalota) ujonnan átalakított helyiségeiben rendezett

lakásberendezési kiállítás

megtekintésére, raktárunk, mely a legnagyobb az országban, a legegyszerűbből a legfinomabb kivitelű, művészek által tervezett szakbizottság által felülvizsgált butorokból áll.

Eljes lakásberendezéseket művészi tervek szerint készítünk,
— minden darab jótállás mellett adatik el. —

Az előhaladott idény miatt

ajánlom dűsan felszerelt raktáromat női konfektióban, a legújabb, sikkés kivitelben. Homes pons és angol double modellek. Gyermekek felöltők és kabátok 10 koronától feljebb. Nagy választékban kész férfiföltönyök, felöltők, raglanok, körgallérok, gyermekruhák, a legújabb divat szerint igen szolid kivitelben. - Városi bundák, kocsibundák, prémkabátok kitűnő olesó minőségben.

! Nincs vételkényszer!

Aki jól és olesón akar vásárolni - győződjék meg személyesen.

Koloman A. Sparing.
Varaždin, Ferenc József-ter.

STOCK-COGNAC
MEDICINAL

szavatolt valódi
borpárlat

Camis és Stock

gőzpároló telepéből,

Barcola.

COGNAC-gőzfőzde,
állandó hivatalos vegyi ellenőrzés alatt.

Kapható minden jobb üzletben!

„Kulatór“

szobrász- és építőművészek által tervezett
kész művészi síremlékek állandó kiállítása
Budapest, VIII., Köztemető-út 4 szám.
Telefon 91-76. Iroda.

BLUM LAJOS sírközpontjában.

1/kb. 1911.

Hirdetmény.

689 1-1

Drávidiós község közbirtokossága közhírré teszi, hogy a tulajdonát képező

korcsma

és tartozékai 1912. év január hó 1-től 1914 év december 31-ig terjedő 3 évi időtartamra

1911. évi október hó 29-én d. n. 3 órakor

a községi bíró házában tartandó nyilvános árverésen a legtöbbet ígérőnek bérbe fogtak adatni.

Kikiáltási összeg: 500 korona.

A többi feltételek a drávidiósai jegyzőnél megtekinthetők.

Drávidiós 1911. okt. 17.

Cira Sándor

birt. jegyző.

Novák Antal

birt. elnök.

Vedjegy: „Horgony“.

**A Liniment. Capsici comp.,
a Horgony-Pain-Expeller**

egy régióknak bizonyított hatású, mely már sok év óta legjobb bedörzsölésnek bizonyult **köszvényel, osztnál és megbűlesknel.**
Figyelmeztetés. Silány hamisítványok miatt bevasárláskor óvatossá legyünk és csak olyan eredeti üveget fogadjunk el, mely a „Horgony“ vedjegyvel és a **Richter** cégjegyzéssel ellátott dobozba van csomagolva. Ára üvegekben K-80, K 1.40 és K 2.— és ügyszólván minden gyógyszer-tárban kapható. — Főraktár: **Török József** gyógyszerésznél, Budapest.

Dr Richter gyógyszer-tára az „Arany oroszlánhoz“, Prágában, Elisabethstrasse 5. neu.

Hirdetmény.

Ezennel közhírré lételek, hogy mintán a **Magyar Királyi Pénzügyminiszterium** ellenőrző közegei a Magy. Kir. Szab. Osztálysorsjáték (**XXIX. sorsjáték**) I. osztályára szoló sorsjegyeket letülvizsgálták, azok a főárúítóknak árúsítás végéig kiadattak. Az I. osztály huzása **1911. november hó 16. és 17-én** tartatik meg. A huzások a **Magyar Királyi állami ellenőrző hatóság**, és királyi közjegyző jelenlétében, nyilvánosan történnek, a huzási teremben. Sorsjegyek a Magy. Kir. Szab. Osztálysorsjáték valamennyi árúítóinál kaphatók.

Budapest, 1911. évi október hó 22-én.

Magy. Kir. Szab. Osztálysorsjáték Igazgatósága.
Tolnay. Hazay.

688 1—1

MEGHIVÓ. ♦ A „Perlaki Takarépenztár Részvénytársaság Perlakon”

1911. évi november hó 6-án delután 2 órakor az intézet helyiségében tartandó

rendkívüli közgyűlésére

687 1—1

a társaság tisztelt részvényesei meghívottnak.

— TÁRGYSOROZAT: —

1. Jegyzőkönyv hitelesítésére két részvényes választása.
2. Az igazgatóság jelentése a részvénytőkének 500 drb. 400 korona n. é. részvény kibocsátásával 400000.— koronáról 600000.— koronára leendő felemelését ki-mondó 1911. évi június 18-án hozott közgyűlési határozat.
3. Alapszabályok módosítása.

K 30000

CERES-DIJ-KIÍRÁS

Azon célból, hogy a CERES-ételsírt ott is bevezessük, a hol azt régi szokásból vagy megokolatlan előítéletből kifolyólag még nem használják, azon kérelem fordulunk hű veivóinkhez, a kik meggyőződésből és praktikus tapasztalataik alapján használgák ezen cikket, miszerint a következő kérdésekre választolni sziveskedjenek:

1. Mi készítette Önt arra, hogy a Ceres-ételsírral kísérletet tegyen? 2. Milyen előnyei vannak ezen ételsírnak más ételsírokkal szemben? 3. Mely előnyei teszik azt Önre nézve nélkülözhetetlenné? 4. Ismerőseit hogyan győzi meg ezen előnyökről?

Ezen kérdésekre vonatkozó jó válaszokra a következő díjakat tűzzük ki, a melyek kisorsoltatnak:

1 díj á K 1000 — K 1000 20 díj á K 100 — K 2000
10 díj á K 200 — K 2000 1000 díj á K 20 — K 20000

Összesen: K 3000 K 22.000

Azon pályázók között, a kik a feleletek külalakja és tartalma folytán különö-
sen jó válaszokat küldetnek be, a következő nyveremények kerülnek kiosztásra:

1 nyveremény á K 1000 — K 1000 5 nyveremény á K 200 — K 1000
2 nyveremény á K 500 — K 1000 20 nyveremény á K 100 — K 2000

Összesen: K 2000 K 3000

Egy pályázati bíróság, melynek összeállítását annak idején az ujságokban közölni fogjuk, el fogja dönteni, mely válaszok fognak a 25.000 koronát kitevő díjak kioszthatása céljából kisorsoltatni és mely pályázók kapják meg **K. 30.000** a 28 nyvereményt, melyek összege: 5000 K.

Ezen pályázaton mindazok részt vesznek, a kik a fenti négy kérdésre vonatkozó jó választ alantl cégnek legkésőbb 1911. évi novem-
ber hó 15-ig beküldik és legalább öt papírszallaggal (1/2 kg-os Ceres-kockák vagy csomagokról) azt igazolják, hogy a mi Ceres-ételsírnunkat
fogyasztják; minden további öt szalagért a jó válaszok beküldője egy-egy további sorszámmot kap és ezáltal a sorsolásnál kettős, illetve
többszörös esélye van.

A huzás a jegyzői szabályzat 88. szakasza értelmében a es. k. közjegyző, Dr. Kopetz Il. R. úr jelenlétében s írodájában 1911. évi december hó 29-én
delelőt 10 órakor fog megtartatni. A nyertesek a díjakat azonnal megkapják, minden levonás nélkül. Az összes nyertesek jegyzőke könyvomatitak és kívánatra
bárcinek beküldetik.

693 1—*

SCHICHT GYÖRGY R.-T., „Dij-pályázat”, AUSSIG, Böhmen.

Nyomatott Fischel Fülöp (Strausz Sándor) könyvnyomdájában Csakturnau.